

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 47–48/2020,
2.12.2020

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Koronavirustartuntojen määrä on kasvanut merkittävästi. [Lisää koronaepidemian tilannekatsauksessa](#)

[Lisää voimassa olevista rajoituksista valtioneuvoston verkkosivuilla](#)

[Alueelliset rajoitukset aluehallintoviraston verkkosivulla](#)

Alueellisista suosituksista ja rajoituksista on tietoa myös sairaanhoitopiirien verkkosivuilla.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Lomautukset ja työttömyys
- Poliisin kotihälytystehtävät lisääntyneet koronaepidemian aikana
- Nollalinja ja turvakodit palvelevat epidemian aikana, etenkin puhelin- ja chat-palveluista haetaan apua
- Koronaneuvonnan yhteydenotoissa pientä kasvua viime viikkoina
- Kelan etuuksien saaja- ja hakemusmäärät
- Senioriasiakkaiden määrät avohuollossa ja avosairaanhoidossa kääntyivät laskuun tapausmäärän käännyttyä kasvuun
- Käyttäjät rajoittivat suostumuksiaan laajan tietomurron aikaan
- Kelan etuuksien saaja- ja hakemusmäärät
- Koronavilkun kautta ohjatut ovat tehneet lähes 9000 koronaviruksen oirearviota
- Pandemian vaikutukset kansantalouteen vuonna 2020

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset

[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL
Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL
Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL
Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

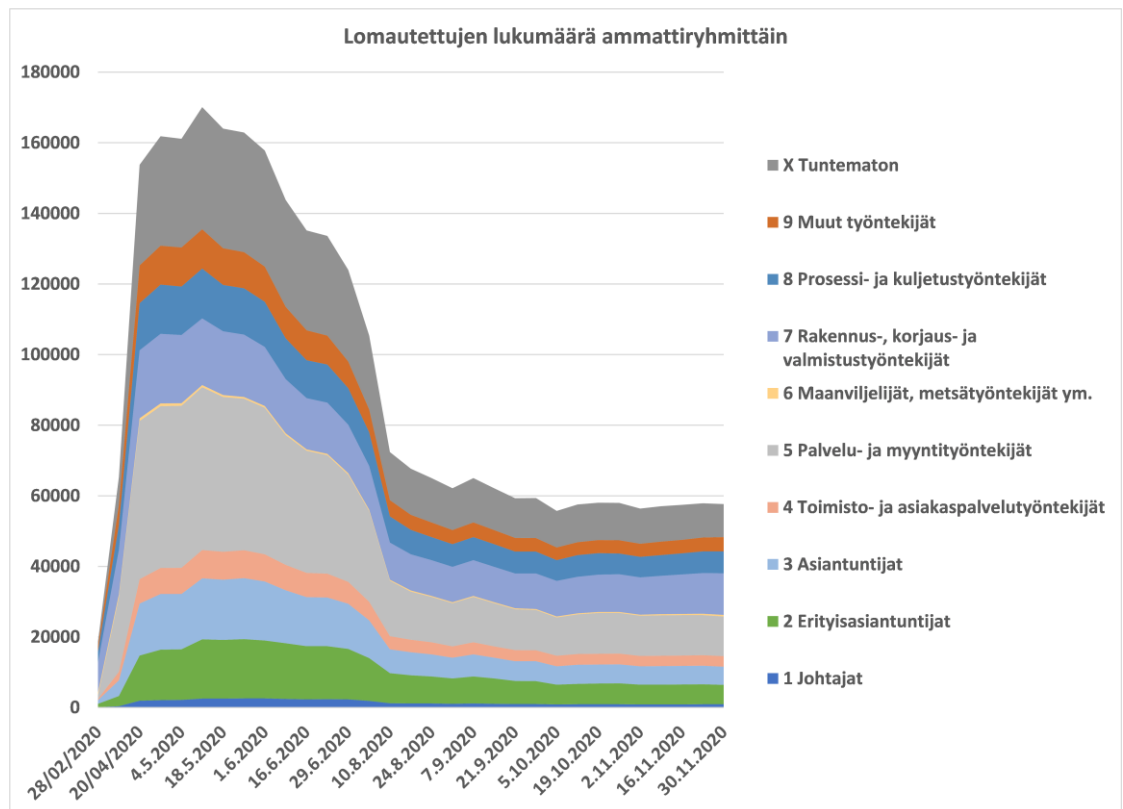
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

Väestön terveys, hyvinvointi ja elinolot

Lomautukset ja työttömyys

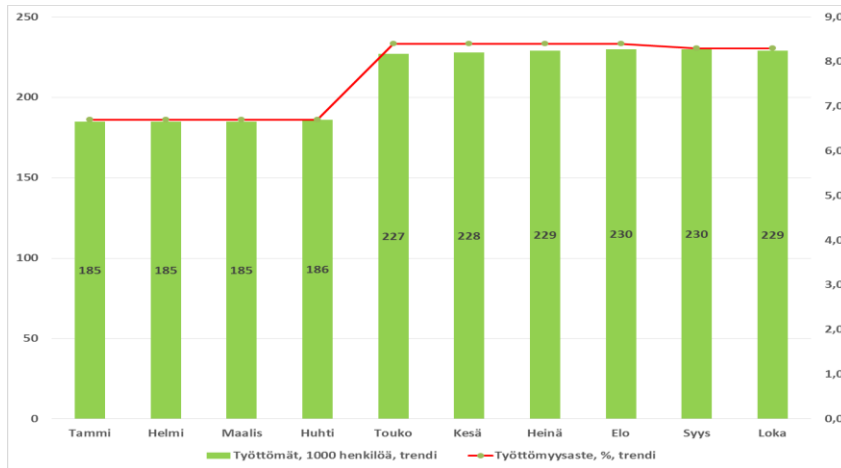
Juha Honkatukia ja Laura Kestilä

Lomautettujen määrä oli laskussa lokakuun alkuun saakka, jolloin lomautettujen kokonaismäärä oli yhteensä noin 56 000. Marraskuussa lomautettujen määrä laski hieman kuun alkupuolella, mutta nousi loppukuusta lokakuun lopun tasolle. Eniten lomautettuja on edelleen palveluammateissa sekä rakentamisessa.

Kuvio: Lomautettujen lukumäärät ammattiryhmittäin 28.2.–30.11.2020. Lähde: TEM. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Työttömien määrä kasvoi kevään ja kesän aikana kaikkiaan noin kahdellakymmenellä tuhannella ja näyttää siltä, että poikkeusolot näkyivät enemmän lomautuksina kuin työttömyytenä. Syyskuun aikana työttömien määrä kasvoi kuitenkin enemmän kuin koko alkuvuonna, noin 23 000:lla. Lokakuun aikana työttömien määrä kääntyi lievään laskuun.

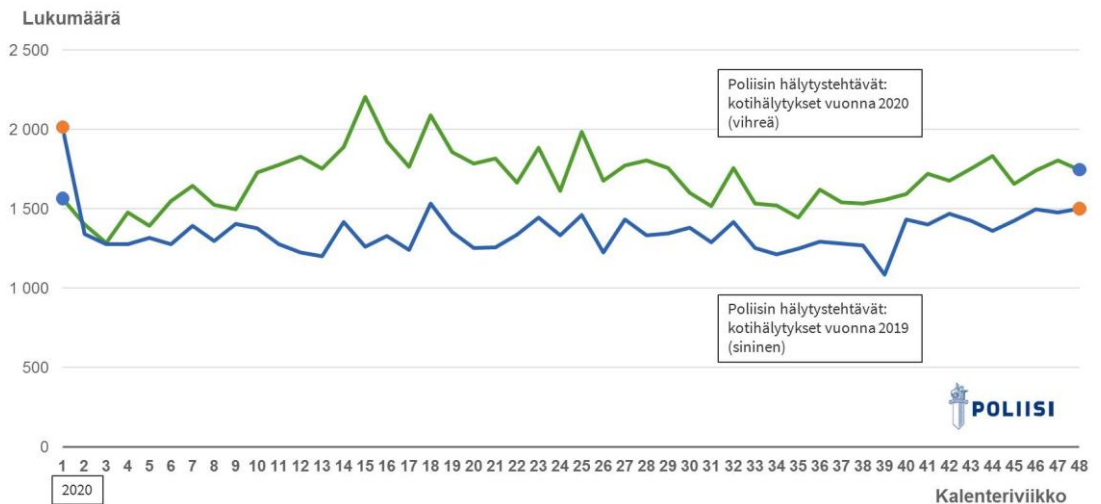

Kuvio: Työttömien määrän (lkm/1000) ja työttömyysasteen (prosenttia) trendit vuonna 2020 (kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitetut). Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Poliisin kotihälytystehtävät lisääntyneet koronaepidemian aikana

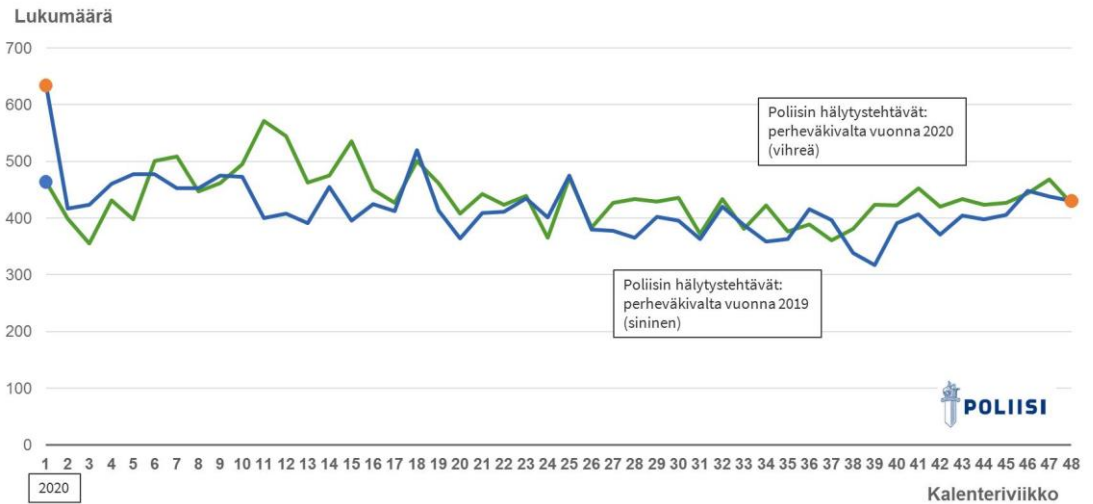
Jari Sundelin ja Vuokko Härmä

Poliisin kotihälytyskeskukseen liittyvät hälytystehtävät ovat olleet keväästä saakka korkeammalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Koronaepidemian aikana poliisin tietoon tullut väkivalta on vähentynyt etenkin yleisillä paikoilla. Väkivalta on kuitenkin siirtynyt entistä enemmän niin sanotusti neljän seinän sisälle.

Kuvio: Poliisin kotihälytystehtävät viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

[Poliisin tiedotteen](#) mukaan merkkejä perheväkivallan lisääntymisestä on näkyvillä. Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät lisääntyivät tammi-kesäkuussa noin 12 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kesällä ja alkusyksyllä hälytystehtävät laskivat, mutta ovat syksyllä lähteneet jälleen nousuun.

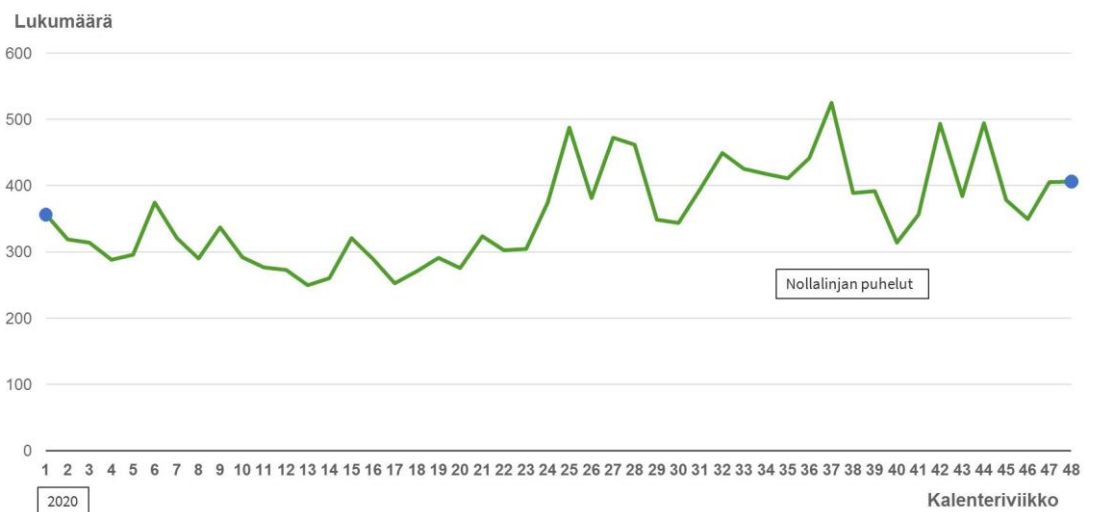

Kuvio: Poliisin kotihälytystehtävät, perheväkivalta, viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Nollalinja ja turvakodit palvelevat epidemian aikana, etenkin puhelin- ja chat-palveluista haetaan apua

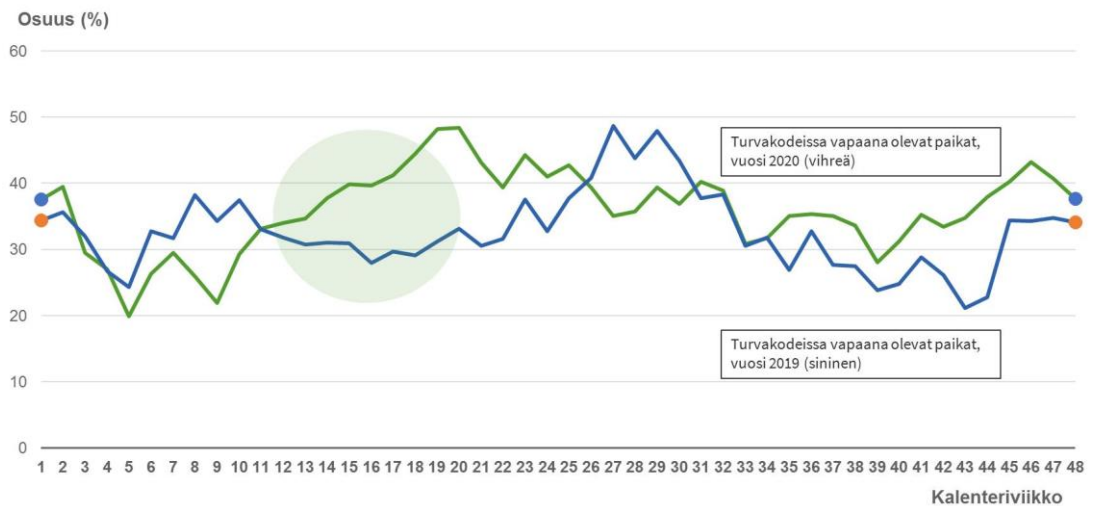
Joonas Peltonen, Elisa Niklander ja Vuokko Härmä

[THL:n asiantuntijoiden mukaan](#) koronaepidemian aikana perheväkivaltaan liittyvän avuntarpeen havaittiin kanavoituvan erityisesti puhelin- ja chat-palveluihin. Nollalinjan auttavassa puhelimesä varmistettiin palvelun aukiolo vuorokauden ympäri ja varauduttiin myös palvelukapasiteetin nostamiseen. Puhelumäärät kuitenkin laskivat kevään aikana, minkä on arvioitu johtuneen kotona vietetyn ajan lisääntymisestä ja vaikeudesta hakea apua väkivallan tekijän läsnäolon vuoksi.

Kuvio: Nollalinjan puhelut viikoilla 1–48 vuonna 2020. Lähde: THL, Nollalinja. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Asiakasmäärän väheneminen havaittiin koronaepidemian alkaessa myös turvakodeissa, mihin vaikuttaneita syitä ei täysin tunneta. On arveltu, että turvakotipalveluihin ohjautuminen keskeytyi sosiaali- ja terveyspalvelujen käytön vähenemisen myötä. Myös väkivallan tekijän tilaisuus kontrolloida väkivallan uhria ja pelko koronatartunnasta ovat mahdollisia syitä asiakasmäärien laskuun. Turvakotien asiakasmäärä palasi kuitenkin kohti normaalia kesäkuun alusta ja turvakodit ovat pysyneet auki koko koronaepidemian ajan.

Kuvio: Turvakodeissa vapaana olevat paikat (prosenttia) viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

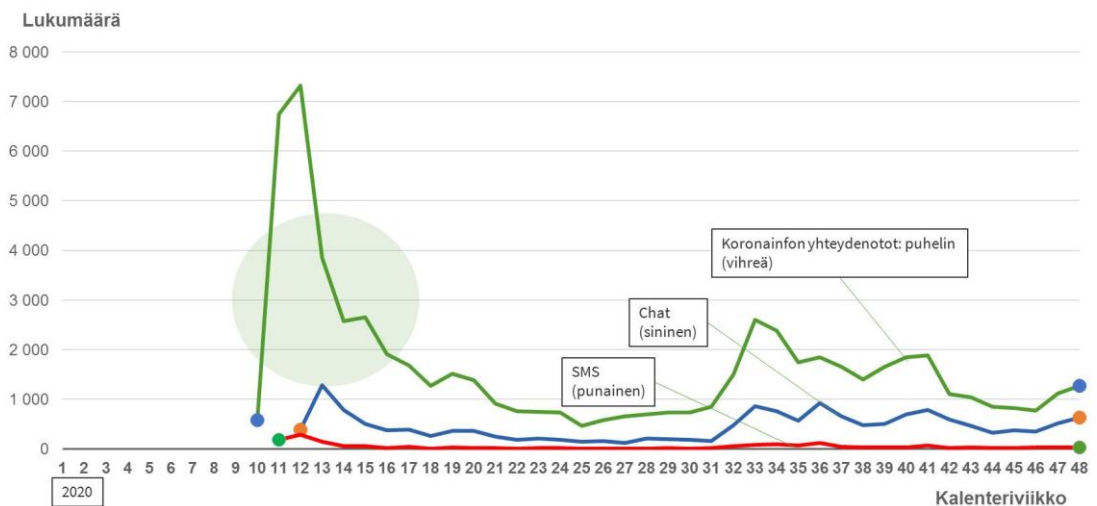
Väestön neuvonta ja ohjaus

Koronaneuvonnan yhteydenotoissa pientä kasvua viime viikoina

Marko Lähteenmäki, Minna Kuitunen ja Anna-Leena Lohiniva

Suomalaisten korona-epidemiaan liittyvien yhteydenottojen määrä Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan oli keväällä suurimmillaan viikolla 12, jolloin yhteydenottoja oli yhteensä lähes 8000. Tämän jälkeen yhteydenottojen määrä väheni ja vakiintui kesä-heinäkuussa uudelle tasolle. Elokuussa yhteydenottojen määrä lisääntyi uudelleen selvästi ja oli korkeimmillaan viikolla 33.

Viimeisen kahden viikon aikana yhteydenottojen määrässä on nähtävissä pientä kasvua ja viikolla 48 niitä oli yhteensä eri kanavissa yli 1900.

Kuvio: Yhteydenotot puhelimitse, chat-viestillä ja tekstiviestillä (SMS) Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan viikoilla 10–48. Lähde: Digi- ja väestötietovirasto. Päivitetty verkkosivuille 2.11.2020.

Digi- ja väestötietoviraston palvelukanavissa kysyttiin viikoilla 43–48 muun muassa seuraavista asioista:

- Erilaisia oireita/fluussaa ja mitä pitää tehdä (Omaolo oirearvio ja terveysneuvonta terveydenhuollosta)
- Yleistä viruksesta, tilastotietoa, turvavälit, itämisaika, uusiutuminen, leviäminen, alueellisia kysymyksiä rajoituksista ja ohjeista
- Rokote
- Altistuminen, tartuntaketjut
- Testit, pikatestit, luotettavuus
- Karanteeni, karanteenitodistus
- Maskit ja niiden käyttö, visiirit
- Maahantulo, matkustaminen yleensä, työmatka, rajojen ylittäminen
- Ravintolarajoitukset ja suositukset
- Lapsen sairastuminen ja karanteeni, päiväkotien säännöt, etäopetusten alkaminen
- Kokoontumisrajoitukset, juhlien järjestäminen, yleisötilaisuudet

- Riskiryhmään kuuluvien tapaaminen, vanhustenhoito
- Koronavilkku
 - o Altistusilmoitukset, ohjeita mitä pitää tehdä
 - o Teknisiä ongelmia (eri laitteet, asennukset)
 - o Ei ole saanut koodia terveydenhuollolta
 - o Sovelluksen toiminta

[Thl.fi-verkkosivujen koronasisältöjen käytön reaaliaikaiset trendit](#)

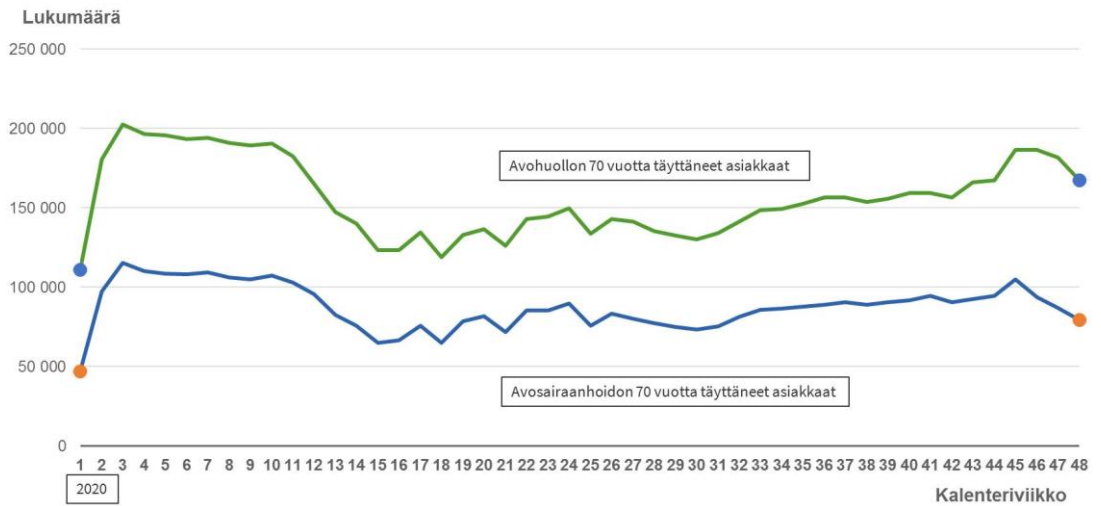
[Kansalaisten COVID-19-riskikäsitteitä, diasetti](#)

Palvelut ja etuudet

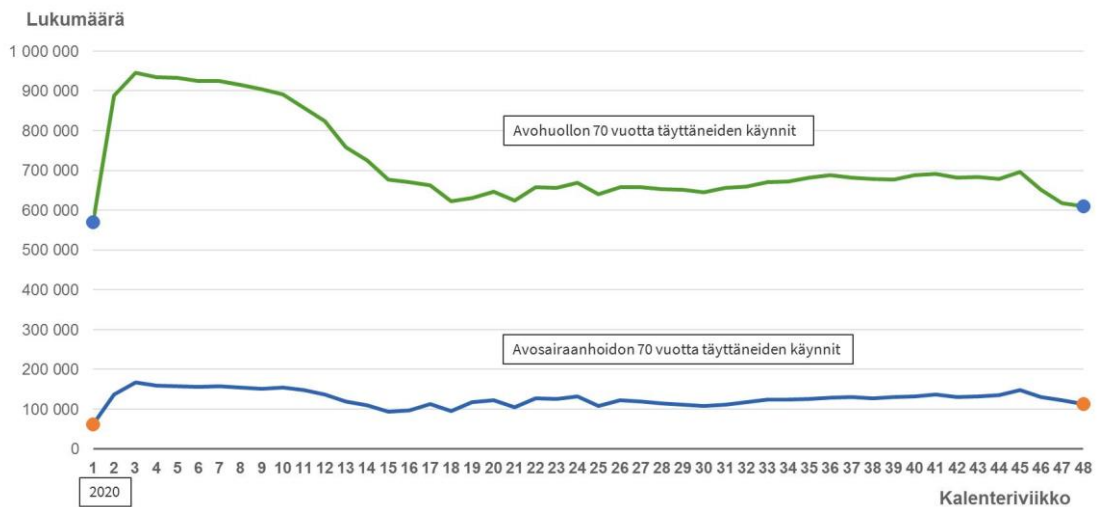
Senioriasiakkaiden määrät avohuollossa ja avosairaanhoidossa kääntyivät laskuun tapausmäärän kääntyttyä kasvuun

Vesa Jormanainen ja Juliaana Nauha

Perusterveydenhuollon seniorien (70 vuotta täyttäneet) asiakasmäärät ja käynnit kääntyivät pitkän nousutrendin jälkeen laskuun sekä avohuollossa että avosairaanhoidossa. Käänte näyttäisi liittyvän ajallisesti koronaepidemian aikana koronatautiin sairastuneiden tapauksen voimakkaaseen kasvuun.

Kuvio: Senioriasiakkaiden (70 vuotta täyttäneet) avohuollon ja avosairaanhoidon lukumäärät viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

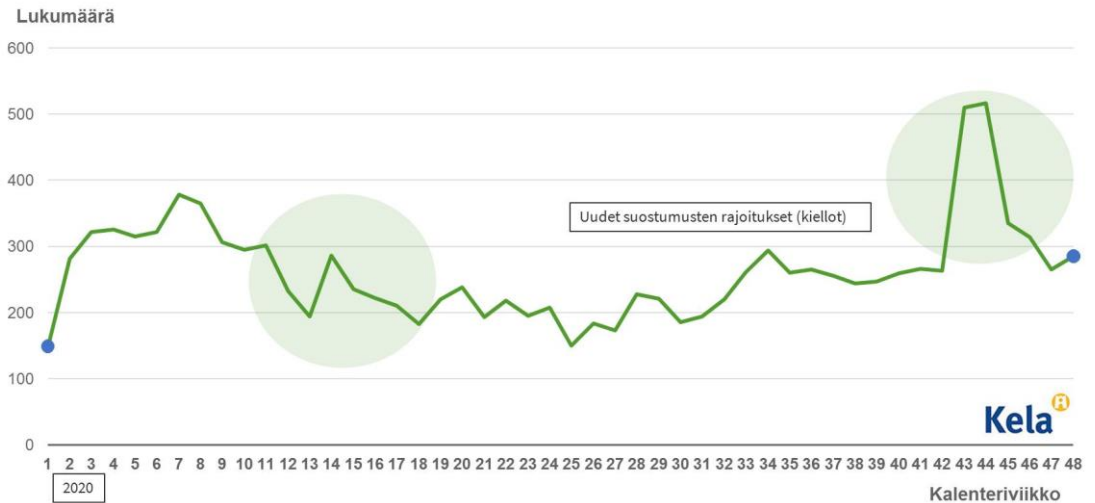

Kuvio: Senioriasiakkaiden (70 vuotta täyttäneet) avohuollon ja avosairaanhoidon käynnit viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Käyttäjät rajoittivat suostumuksiaan laajan tietomurron aikaan

Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Kanta-palveluissa henkilöt voivat rajoittaa suostumustaan (niin sanotut kiellot). Uusia suostumusten rajoituksia tehtiin poikkeuksellisen paljon viikoilla 43–45 loka-marraskuun vaihteessa. Uusien kieltojen kirjaamisten "piikki" ajoittuu samaan aikaan, kun Suomessa paljastui mittava tietomurto yksityisen yrityksen arkaluontosiin ja salassa pidettäviin tietoihin.

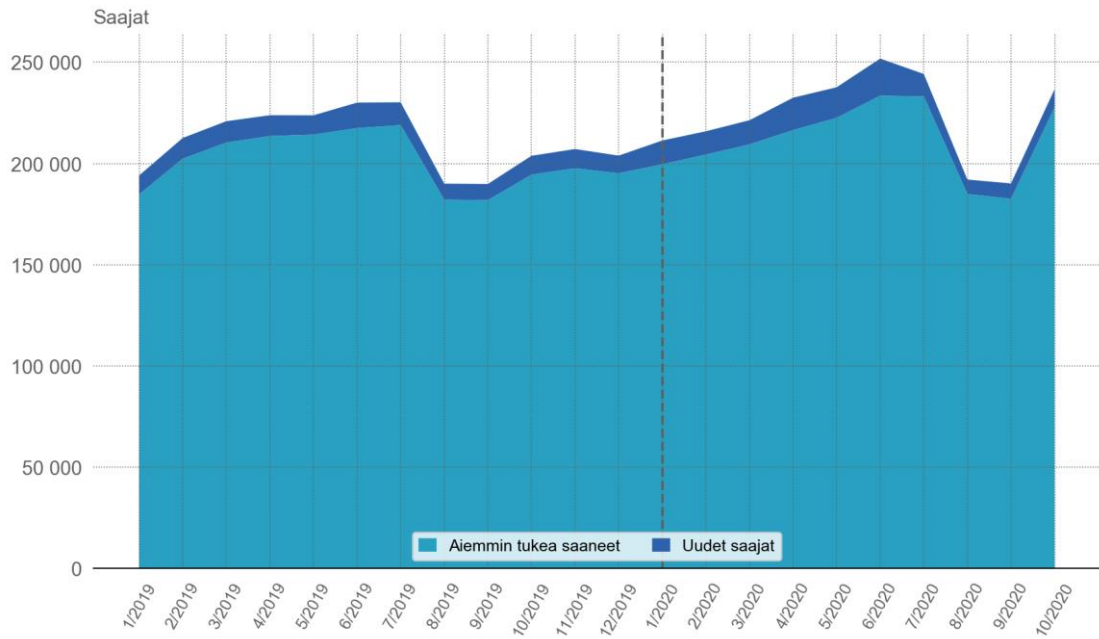
Kuvio: Uusien suostumusten rajoitukset (kiellot) viikoilla 1–48 vuonna 2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Kelan etuuksien saaja- ja hakemusmäärät

Vuokko Härmä ja Laura Kestilä

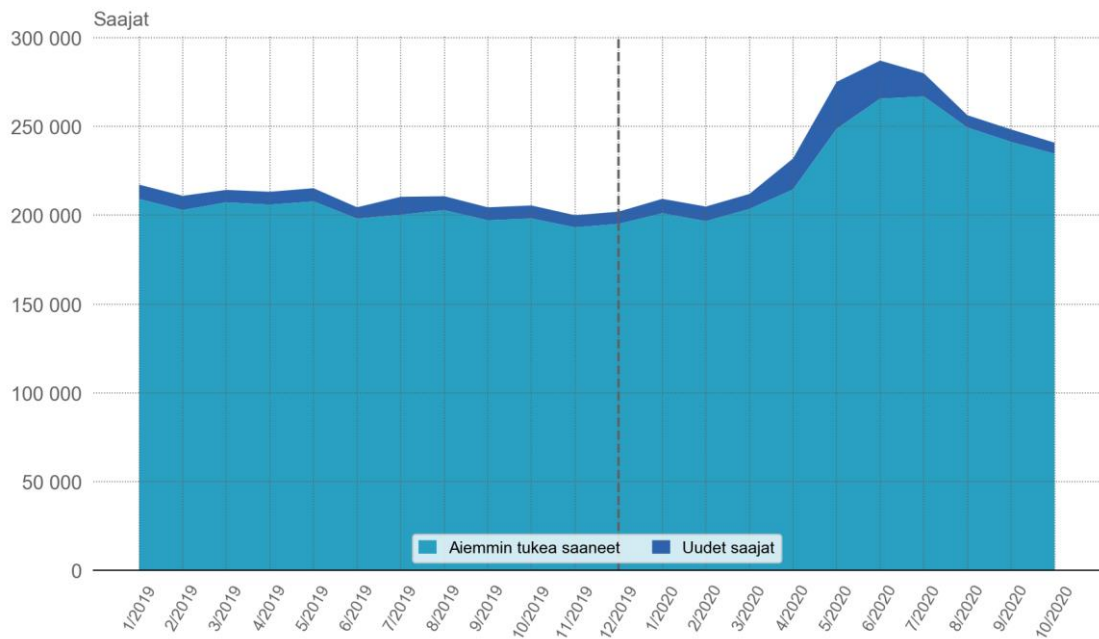
Kelan epidemiaseurannan mukaan perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat kevään ja alkukevään aikana edellisvuoteen verrattuna. Elo-syyskuussa perustoimeentulotuen saajien määrä pysytteli tavallista matalammalla tasolla, mikä johtuu Kelan arvion mukaan syksyn veronpalautuksista. Lokakuussa perustoimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi edelliseen kuukauteen verrattuna. Työttömyysturvaa saaneiden määrä oli lokakuussa puolestaan hieman syyskuuta pienempi. Marraskuun tiedot eivät ole vielä päivittyneet tätä kirjoittaessa.

Perustoimeentulotuen saajat 2019-2020. Lähde: Kela

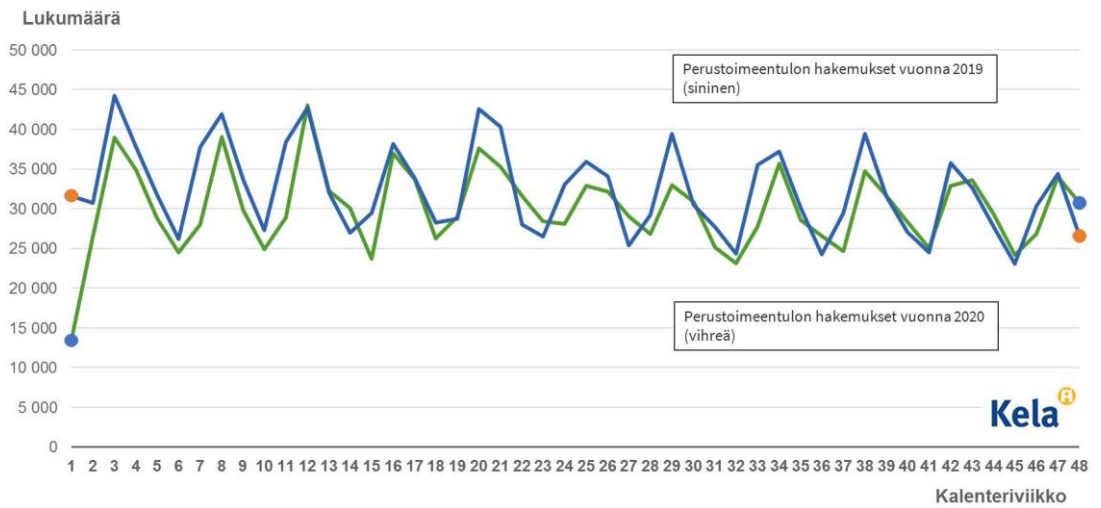
Kuvio: Perustoimeentulotukea saaneiden määrä (aiemmin tukea saaneet ja uudet saajat) kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Työttömyysturvan saajat 2019 - 2020. Lähde: Kela

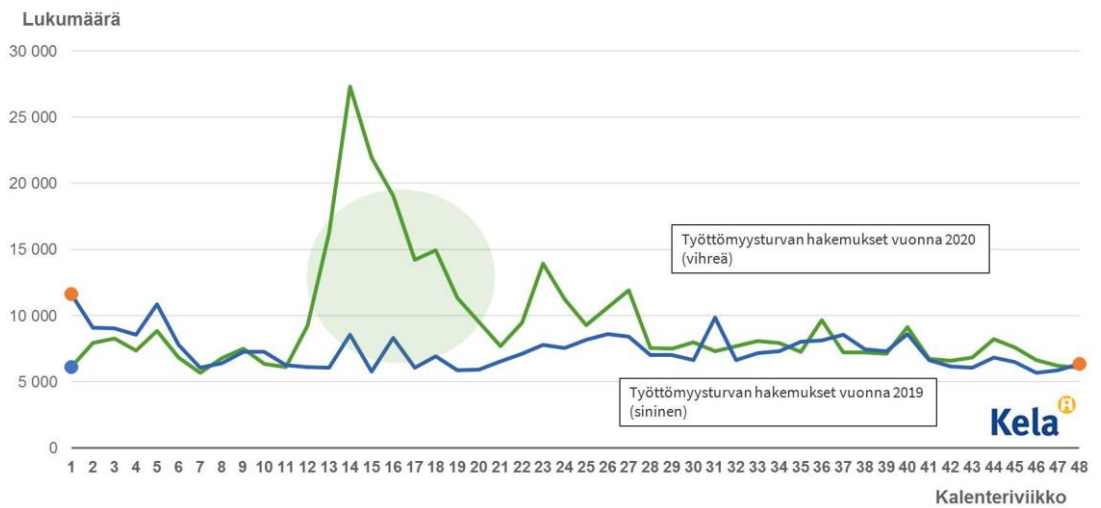

Kuvio: Työttömyysturvaa saaneiden määrä (aiemmin tukea saaneet ja uudet saajat) kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan hakemismäärissä on ollut normaalia viikoittaista vaihtelua ja viikolla 47 hakemusten määrät näissä etuuksissa olivat hyvin lähellä edellisvuoden tasoa.

Kuvio: Perustoimeentulotuen hakemukset viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Kuvio: Työttömyysturvan hakemukset viikoilla 1–48 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

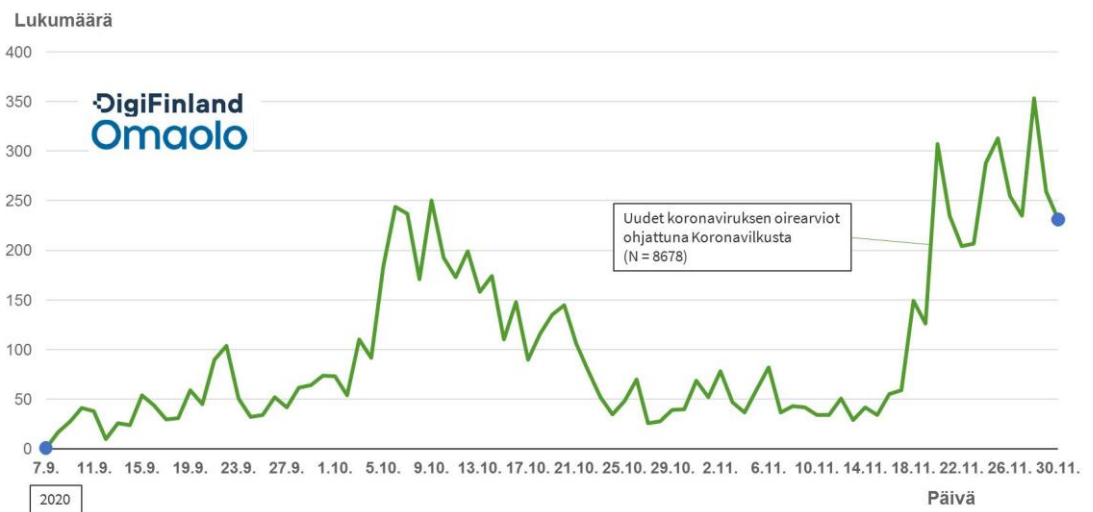
Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Koronavilkun kautta ohjatut ovat tehneet lähes 9000 koronaviruksen oirearviota

Aleksi Yrttiaho ja Vesa Jormanainen

Koronavilkku-sovellus lanseerattiin 31.8.2020. Koronavilkku saa Kelan taustajärjestelmästä tiedon, jos käyttäjä on kohdannut positiivisesta testituloksesta ilmoittaneen käyttäjän. Jos tietty altistuksen raja-arvo ylittyy, sovellus tulkitsee kohtaamisen altistumiseksi ja antaa käyttäjälle ilmoituksen sekä toimintaohjeet. Käyttäjä voi esimerkiksi siirtyä Koronavilkussa olevan linkin kautta täyttämään Omaolon koronaviruksen oirearvion.

Koronavilkun kautta ohjattuja ja oirearvioon vastanneita oli 8678 ajalla 7.9.–30.11.2020.

Kuvio: Koronavilkku-sovelluksen kautta koronaviruksen oirearvion tehneet päivittäin 7.9.–30.11.2020. Lähde: DigiFinland Oy ja THL. Päivitetty verkkosivuille 2.12.2020.

Kansantalous

Pandemian vaikutukset kansantalouteen vuonna 2020

Juha Honkatukia

Tilastokeskus julkaisi kolmannen vuosineljänneksen tiedot marraskuun lopussa. Tietojen valossa kotimainen kysyntä kääntyi kesän mittaan kasvuun, kun monien palvelujen kysyntää rajoittaneista koronarajoitteista luovuttiin. Myös vienti kasvoi edelliseen neljännekseen verrattuna.

Alla olevassa kuviossa on kuvattu kansantuotteen kysyntäerien vaikutus talouden kasvuun vuoden 2020 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana verrattuna edelliseen vuosineljännekseen sekä vuoden alusta alkaen yhteensä. Kontribuutiot on arvioitu Tilastokeskuksen kausitasoitettun neljänestilinpidon luvuista.

Kuviosta näkyy, että koronapandemian vaikutukset olivat suurimmillaan vuoden toisella neljänneksellä, jolloin sekä kotimaisen kulutuksen että viennin supistuminen laskivat kansantuotetta yhteensä toistakymmentä prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna. Kun tuontikin supistui voimakkaasti, nettovienti kuitenkin kasvoi. Vuoden kolmannella neljänneksellä sekä vienti että kotimainen kulutus kääntyivät kasvuun, mutta koko vuoden aikana kansantalouden kasvu jäi kuitenkin negatiiviseksi sekä kotimaisen kulutuksen että varsinkin viennin osalta.

